

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves  
Spisová značka: 5P/15/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615200546  
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Monika Dubjel  
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7615200546.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Mgr. Monika DUBJEL v právnej veci mal. T. V., W.. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, Odborárov 53, dieťa rodičov: matky W.. E. V., W.. XX.XX.XXXX, A.. XX.XX.XXXX a otca R. V., W.. XX.XX.XXXX, F. V. N. XX, na návrh pestúnov Y. T., W.. XX.XX.XXXX E. M.Á. T., W.. XX.XX.XXXX, I. F. T. XXX, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

### rozhodol:

Súd r u š í u mal. T. V., W.. XX.XX.XXXX pestúnsku starostlivosť manželov M. T., W.. XX.XX.XXXX E. Y. T., W.. XX.XX.XXXX, ktorým bol zverený do pestúnskej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 11P/271/07 - 23 zo dňa 06.09.2007.

Súd r u š í výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou mal. T. V., W.. XX.XX.XXXX, ktorý bol nariadený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 16P/91/2014 - 45 zo dňa 30.09.2014.

Súd n a r i a ě u j e nad mal. T. V.X., W.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť a umiestňuje maloletého do Reedukačného centra Mlyňky - Biele Vody.

Súd z a v ä z u j e otca prispievať na výživu mal. T. V. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa mesačne, ktoré je povinný platiť na účet Reedukačného centra Mlyňky - Biele Vody, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 20-tého dňa toho ktorého mesiaca.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

### o d ō v o d n e n i e :

Navrhovatelia svojim návrhom, doručeným súdu dňa 19.01.2015, žiadali zrušiť pestúnsku starostlivosť u mal. T. z dôvodu, že výchovné problémy s maloletým vyústili do vážnych konfliktov aj medzi samotnými pestúnmi, došlo k zmenám v ich osobnom živote, k vyhroteniu situácie a oni už nie sú schopní a ochotní dieťaťu zabezpečovať starostlivosť. Situáciu pestúni konzultovali aj s pracovníčkou úradu práce, psychológom, ako aj rodinným asistentom. Majú za to, že pre riešenie danej situácie maloletého dieťaťa maloletého bude najvhodnejšie nariadenie ústavnej starostlivosti. Spolu s návrhom vo veci samej, navrhovatelia podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Súd uznesením č.k. 5P/15/2015-9 zo dňa 20.01.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým sa mal. T. odovzdal do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Mlyňky - Biele Vody. Reedukačné centrum Mlyňky - Biele Vody oznámilo súdu, že mal. T. V. bol dňa 22.01.2015 prijatý do ich zariadenia.

Súd uznesením č.k. 5P/15/2015-35 zo dňa 05.08.2015 začal konanie o zrušenie výchovného opatrenia - dohľadu nad výchovou mal. T. a zároveň spojil toto konanie s konaním o zrušenie pestúnskej starostlivosti a o nariadenie ústavnej starostlivosti.

Súd predvolal na pojednávanie navrhovateľov, otca maloletého, kolízneho opatrovníka.

Otec maloletého sa na pojednávanie nedostavil. Súd postupoval v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. a konal v jeho neprítomnosti.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľov, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a pripojenými spismi tunajšieho súdu sp. zn. 16P/91/2014, 11P/271/2007 a zistil tento skutkový a právny stav:

Navrhovatelia zhodne uviedli na pojednávaní, že bývajú v rodinnom dome rodičov navrhovateľky aj s mal. M.. Dňa 02.12.2005 im bol maloletý T. zverený do pestúnskej starostlivosti. Odkedy k nim prišiel maloletý bol nezávládnuteľné dieťa, navštevovali ambulancie psychológov, dokonca aj psychiatra, vymenili tri základné školy a celá rodina sa snažila mu pomôcť, avšak dospelo to do štádia, kedy to už nebolo zvládnuteľné. Často volali zo školy, aby si pre neho prišli, nech ho nechajú pár dní doma, lebo chcel vyskočiť z okna, ubližoval iným deťom. Maloletý mal teraz v marci 13 rokov. Všetci sa mu venovali, aj starí rodičia a aj navrhovatelia sa s ním rozprávali, sľúbil, že nebude robiť zlé veci, ale utekal z domu a tak. Keď bol umiestnený v Reedukačnom centre Mlynky, pestúnka mu telefonovala, pestún ho raz navštívil, teraz je na liečení v Hrani a nie sú v kontakte, je tam na psychiatrickom liečení, pričom je tam už druhý krát. Navrhovatelia - pestúni sú pevne rozhodnutí a trvajú na svojom návrhu. Navrhovateľ dodal, že kvôli výchovným problémom s maloletým mali aj s manželkou vážne nezhody a to bol dôvod, prečo sa na čas rozišli a bol podaný návrh na rozvod.

Kolízny opatrovník navrhol, vzhľadom na výchovné problémy u maloletého, zrušiť pestúnsku starostlivosť, nariadiť ústavnú starostlivosť a zrušiť výchovné opatrenie - dohľad nad maloletým, z dôvodu, že neplní svoj účel.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11P/271/07-23 súd zistil, že rozsudkom právoplatným dňa 28.09.2007, bol maloletý zverený do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov.

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 16P/91/2014 - 45 zo dňa 30.09.2014 súd nariadil u mal. T. V. W.. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - dohľad, ktoré sa malo vykonávať v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, s Obcou T. a so L. Š. R. U. K., L. L. V. XX/a N..

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves vo svojich správach súdu oznámil, že biologický rodičia sa o dieťa od umiestnenia nezaujímali, nikdy ho nenavštívili. Matka medzičasom zomrela, otec bol v ÚVTOS Košice - Šaca. Spočiatku sa maloletý v rodine zadaptoval, zžil sa s rodinou. Postupom času sa v rodine začali vyskytovať výchovné problémy, ktoré pestúni sčasti avizovali sčasti riešili samostatne. Úrad práce vykonával mnoho opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vykonávala sa terénna sociálna práca v rodine, v obci, v škole. Pre zvýšené problémy dieťaťa súd rozhodol aj o výchovnom opatrení - dohľade. Problémy v rodine v poslednom období vyústili do vážnych rozporov, konfliktov v domácnosti, dochádza k rozpadu rodiny, klamstvám, agresii dieťaťa v škole a neochote pestúnov pre ich pocit ohrozenia poskytovať dieťaťu starostlivosť. Maloletý je podľa nich doma nezávládnuteľný, výbušný, agresívny (ubližil fyzicky babke). Vzhľadom k závažným problémom v pestúnskej rodine je nevyhnutné pre riešenie situácie dieťaťa a na ochranu záujmov jeho umiestnenie v zariadení.

Zo správy Reedukačného centra Mlynky - Biele Vody vyplýva, že maloletý bol v školskom roku 2014/2015 prijatý do 6. ročníka ZŠ. Maloletý mal veľké adaptačné problémy, s neustálymi konfliktnými stretmi s okolím. Má ambivalentný vzťah k dospelým. Potrebuje individualizujúci kontakt, je vzťahovo závislý, náročný na pozornosť, zároveň pasívny. Nedokáže zväziť riziko rôznych situácií. Ťažko ovláda svoje správanie, porušuje bežné pravidlá správania sa. Otec sa o dieťa nezaujímal. Pestúni sa o dieťa telefonicky zaujímali, pestún raz dieťa navštívil. Vzhľadom k pretrvávajúcim ťažkostiam v správaní s potrebou pedopsychiatrickej hospitalizácie, od 17.06.2015 je umiestnený na DPO v Košiciach, od 30.06.2015 v DPL Hraň.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce prešetril pomery v biologickej rodine maloletého T.. Otec maloletého sa dňa 17.06.2015 vrátil z ÚVTOS Košice - Šaca, kde si odpykával trest od 23.06.2009. V súčasnosti je otec podmiennečne prepustený po dobu troch rokov. Obec prenajala otcovi jednopodlažný rodinný dom, kde otec maloletého obýva iba jednu izbu, ktorá je zariadená nevyhnutným nábytkom. V dome nie je zavedená elektrina, ani voda. Náklady spojené s bývaním otec neuhrádza. Otec maloletého je v súčasnosti bez akéhokoľvek príjmu, požiadal o resocializačný príspevok, je v procese vybavovania. Otec uviedol, že má o T. záujem, ale zveriť do osobnej starostlivosti ho nemôže, keďže nemá vyriešenú životnú situáciu. Otec tiež uviedol, že sa nemôže dostaviť na pojednávanie, keďže nemá dostatok finančných prostriedkov na cestu. Otec vyjadril svoj súhlas k nariadeniu ústavnej starostlivosti u mal. T.. Šetrenie bolo vykonané aj v rodine otcovho brata a jeho manželky, ktorý sa vyjadrili, že o T. majú záujem, ale zveriť ho do ich osobnej starostlivosti nie je možné, nakoľko v minulosti poskytovali starostlivosť staršiemu súrodencovi T., avšak mali s ním problémy, najmä s agresívnym vystupovaním, obaja majú zdravotné problémy.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 52 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine, pestúnska starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 52 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší pestúnsku starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä, ak pestún zanedbáva starostlivosť o maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to požiada pestún.

Podľa § 52 ods. 6 Zákona o rodine, ak zanikne pestúnska starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej starostlivosti o dieťa; ak súd zistí, že u maloletého dieťaťa sú predpoklady na osvojenie, začne aj bez návrhu konanie o osvojitelnosti.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

Podľa § 57 ods. 3 Zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne nato, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopnosti, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Vykonaným dokazovaním a zisteným skutkovým stavom mal súd preukázané, že u pestúnov došlo, v dôsledku vážnych výchovných problémov s mal. T., k podstatným zmenám v ich osobných vzťahoch, ako aj k nimi deklarovanej neschopnosti ďalej zabezpečovať riadnu starostlivosť mal. T.. Vážnosť situácie v rodine potvrdil aj Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, ktorý s rodinou dlhodobo pracoval a taktiež súdu doporučil urýchlene konať a maloletého umiestniť do reedukačného centra. Súd mal zároveň preukázané z prešetrenia pomerov v biologickej rodine maloletého, že otec a ani nikto z príbuzných nemajú možnosti, ani schopnosti zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. T., preto súd zrušil pestúnsku starostlivosť a zároveň nariadil ústavnú starostlivosť. Vzhľadom na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým T., ktorá sa bude vykonávať v reedukačnom centre Mlynky - Biely Vody (kde sa maloletý od nariadenia predbežného opatrenia už nachádza), súdom nariadené výchovné opatrenie - dohľad nad maloletým stratil opodstatnenie a preto súd nariadený dohľad nad maloletým zrušil. Prihliadajúc na nepriaznivú sociálnu situáciu otca, zaviazal ho súd prispievať na výživu maloletého zákonom stanoveným minimálnym výživným, ktorého výška je v čase vyhlásenia tohto rozsudku suma 27,13 € mesačne na jedno dieťa.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak mohlo konanie začať i bez návrhu.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 250a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Z.z. v platnom znení o súdnych exekútoroch a Exekučnom poriadku.